

Střídavá péče o psa

Nastavení střídavé péče rodičů o nezletilé děti je v dnešní době běžnou praxí. Je ale možné zvolit obdobný model v případě péče o psa po rozchodu partnerů nebo manželů? Touto otázkou se do jisté míry zabýval už i Ústavní soud ve svém usnesení ze dne 23.6.2021, sp. zn. II.ÚS 1517/21.

Skutkový stav projednávané věci lze shrnout takto. Po rozchodu se bývalí partneři a spoluvlastníci psa písemně dohodli, že si psa budou střídát v intervalu dvou týdnů. Po nějakém čase ovšem bývalý partner odmítl psa po skočení „jeho týdne“ předat, takže se bývalá partnerka rozhodla domoci předání psa žalobou (resp. návrhem na vydání předběžného opatření). Tento procesní krok byl veden zejména obavou, že psovi vznikne psychická újma v důsledku odloučení od „paničky“, na kterou je silně fixován, a že dojde k zprůtrhání pozitivních vazeb mezi nimi.

Předně je třeba zdůraznit, že rozhodnutí o významných záležitostech týkajících se společné věci spoluvlastníků, může na návrh rozhodnout i soud. Pokud se tedy spoluvlastníci nemohou dohodnout mezi sebou, může „přehlasovaný“ spoluvlastník navrhnout, aby o dané záležitosti rozhodnul soud. Zároveň platí, že podle § 494 občanského zákoníku má živé zvíře zvláštní význam a hodnotu již jako smysly nadaný živý tvor. Živé zvíře není věcí a ustanovení o věcech se na živé zvíře použijí obdobně jen v rozsahu, ve kterém to neodporuje jeho povaze. Zároveň ale lze ke zvířeti nabývat vlastnické právo, stejně jako jej lze mít ve spoluvlastnictví.

Ústavní soud uvedl, že **bude-li v řízení o žalobě prokázáno, že existuje spoluvlastnickí předmětného psa, a že mezi bývalou partnerkou a psem existuje citová vazba, pak posledně uvedené ustanovení umožňuje upravit vzájemné vztahy obou spoluvlastníků tak, aby uvedená vazba zůstala u každého z nich zachována. Nic nebrání tomu, aby jednou z variant řešení bylo uložení povinnosti spoluvlastníkům předávat si psa navzájem ve stanovených termínech, tedy určitá forma „střídavé péče“ o společnou věc.**

I podle názoru Ústavního soudu zřejmě nic nebrání spoluvlastníkům, aby byla péče o společnou věc realizována střídavě. Pokud by o této záležitosti měl rozhodovat na jejich návrh soud, i ten by zřejmě mohl vztahy spoluvlastníků upravit tímto způsobem. Zejména u domácích zvířat může být toto řešení vhodným kompromisem pro všechny strany.

Na druhou stranu tato forma správy společné věci již zřejmě neobstojí v okamžiku, kdy některý ze spoluvlastníků podá návrh na zrušení a vypořádání spoluvlastnictví. Nikdo nemůže být nucen ve spoluvlastnictví setrvat a každý ze spoluvlastníků může kdykoli žádat své oddělení ze spoluvlastnictví. Zákon stanovuje možné způsoby vypořádání spoluvlastnictví (rozdělení věci, prodej věci a rozdělení výtěžku nebo převedení vlastnického práva jednomu ze spoluvlastníků). Soud je vázán nejenom uzavřeným výčtem způsobů, které může při vypořádání volit, ale také jejich pořadím, které musí respektovat. Střídavá péče o společnou věc (zvíře) není možným způsobem soudního vypořádání spoluvlastnictví, a patrně tak nebude v těchto případech reálné. Je otázkou, zda soudní praxe časem dospěje k jiným závěrům. **V tuto chvíli je tedy střídavá péče o společnou věc možná pouze v případě, kdy oba spoluvlastníci chtějí ve spoluvlastnictví setrvat, a tímto způsobem upravují vztahy ke společné věci.**